Socialdemokraten Randers
Oktober 2024

En særdeles udfordret kommunal økonomi

Af Torben Hansen (S)
Borgmester

Den kommunale økonomi er stærkt udfordret. Det gælder i Randers og i mere end halvdelen af landets kommuner. Der er forskellige grader af udfordringer, men mange steder, inkl. i Randers Kommune, har budgettet for de kommende år været en meget vanskelig opgave. Det vil betyde besparelser, som rammer både borgere, brugere og medarbejdere.

Vi stod ved begyndelsen af budgetlægningen med en manko på gennemsnitligt 140 mio. kr. årligt i den fireårige budgetperiode. Det er voldsomt mange penge.

Hovedårsagerne er udgifterne på socialområdet og overførselsindkomster samt et skævt udligningssystem, der ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser de kommuner, som står med nogle af de store tunge udgiftsområder. Derfor har jeg sammen med 49 kollegaer skrevet til regering og Folketing og sagt, at det absolut ikke er holdbart. Sammenhængskraften i Danmark er på spil.

I forbindelse med regeringens fremlæggelse af finanslovsforslaget kom der ekstra finansiering til kommunerne. Helt præcist 56,7 mio. kr. til Randers Kommune. Det var en hjælpende hånd, men absolut ikke tilstrækkeligt. Den samlede gennemsnitlige manko i Randers Kommune de kommende fire år kunne således nedsættes til 125 mio. kr. Det er stadig voldsomt mange penge at skulle finde i et budget som Randers Kommunes.

Udligningssystemet, der skal sikre kommunerne økonomi til at løse deres velfærdsopgaver, er de facto brudt sammen. At regering og Folketing i sidste øjeblik kommer med en finansieringspakke er en ren tilståelsessag.

Men sådan var bagtæppet for de absolut sværeste budgetforhandlinger, jeg har været med til. Budgetforhandlinger, der endte med en aftale indgået mellem Socialdemokratiet, Radikale, Konservative og Venstre.

Torben Hansen har sammen med 49 borgmesterkolleger skrevet til regering og Folketing og sagt, at det skæve udligningssystem absolut ikke er holdbart. Det bringer sammenhængskraften i Danmark er på spil. Privatfoto.

Skat hæves med 0,2 pct.

I forhold til finansieringen så hæver vi skatten med 0,2 pct. For en lønindkomst på 350.000 kr. om året betyder det en rund 50'er om måneden.

Det giver samlet 40 mio. kr. årligt. I skrivende stund ser det også ud til, at vi i år helt exceptionelt kan få skattestigningen sanktionsfrit. I tidligere år har staten taget 75 pct. af provenuet i første år, 50 pct. i år to og tre, og 25 pct. i år fire. Grundet store skattenedsættelser, bl.a. i København, kommer denne mekanisme ikke i brug i år.

Budgetterne følger befolkningen

Budgettet indeholder fuld demografiregulering af områderne dagtilbud, skole og omsorg. Det betyder, at når der kommer flere borgere, så reguleres budgettet også, så det følger antallet af borgere i aldersgruppen. Det betyder ekstra 34,1 mio. kr. til serviceområderne næste år.

65 mio. ekstra til socialområdet

Socialområdet er presset og har kørt med store underskud i flere år. Det er ikke alene i Randers Kommune, men en generel tendens i landets kommuner.

Det har flere årsager, men en kraftig stigning i flere dyre enkeltsager er én af årsagerne. Det er selvfølgelig ikke holdbart, og derfor løftes socialområdets budget, samtidig med at der også spares og effektiviseres på området.

I gennemsnit tilføres socialområdet 65 mio. kr. ekstra om året.

Sparekatalog – ikke alt bliver til virkelighed

I slutningen af august blev forvaltningens sparekatalog præsenteret. Det gav med rette en del ængstelse rundt omkring ved borgere, brugere og medarbejdere. Byrådet havde bedt forvaltningen om at levere et budget i balance, som byrådet derefter kunne ændre politisk.

Augustbudgetforslaget indeholdt besparelser på skolerne, ældreområdet, børneområdet, det tekniske område, ja alle steder.

I de politiske forhandlinger blev det bl.a. sikret, at Vorup Børne- og Ungdomshus består, at Hospice Randers har budget de kommende to år, at der fortsat i 2025 er 14 dages rengøring i hjemmehjælpen, at tandplejen og sundhedsplejen ikke får de foreslåede besparelser, at rammereduktionerne på almenskolerne ikke gennemføres, at ungdomsskolen ikke halveres, at projekterne vedr. unges trivsel i RUN og MyWay fortsættes. Vores stærke veteranindsats fortsættes, og ideerne om skolefællesskaber gennemføres ikke.

fortsættes side 3

Læs mere:

Handlingsplan: Skolen, der kan og vil mere for flere — 2

Henrik Gottlieb og Gitte Færgemann om regionens budget 2025 — 4

Malte Larsen om regeringens uddannelsesudspil — 5

Karen Lagoni og Christian Engelbrecht om genopretningsplan for Gudenåen — 7

Marie Szwed om Mette F's åbningstale og SAM-foreningen — 9

Anne Hjortshøj om indvielsen af Klyngehuset Kronjylland — 12

S i Randers mener

Budgetaftalen 2025-2028

Socialdemokratiet og forligspartierne - Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og Venstre indgik aftale om det kommende budget 20. september 2024.

Det var et meget svært budget – det sværeste i mange år – med en ubalance i kommunens økonomi på 125 millioner pr. år.

Man kunne ønske sig, at flere partier havde taget medansvar for kommunens økonomi og ikke kun var kritiske omkring det vedtagne budget.

Man kan ikke bruge penge, man ikke har, derfor var en skattestigning nødvendig sammen med et ekstraordinært finansieringstilskud fra staten.

Trods besparelserne er der plads til fortsat udvikling i Randers Kommune og de servicetilbud, der leveres til borgere og virksomheder, og med det vedtagne budget gennemføres de nødvendige besparelser for at genoprette økonomien.

Budgettet er et udtryk for det muliges kunst i politik, hvor der gives og tages, når man ikke sidder med flertallet.

Der er aftale om, at de store serviceområder reguleres i takt med demografiændringerne i befolkningen inden for fagområderne dagtilbud, social, omsorg og skole.

Der er i vid udstrækning søgt at ramme børn, unge og ældre mindst muligt i budgettet.

Som oftest er det nemmest at stå udenfor, men forligspartierne har gennem de svære forhandlinger vist, at sammenhold kan skabe resultater til gavn for borgerne i Randers Kommune.

Arbejdet med budgettet fra Socialdemokratiets og forligspartiernes side maner til respekt for de demokratiske muligheder og fortjener opbakning, fordi der blev bragt et budget i hus, der blev bedre end frygtet ved starten af forhandlingerne.

Vi ser nu fremad og slutter op om resultatet.

Der er i den kommende budgetperiode ikke brug for meninger til at pleje egne standpunkter og særinteresser, men holdninger til helheden og vores alle sammens Randers Kommune.

Per Blicher
Formand
for Fællesledelsen

Skolen, der kan og vil mere for flere: en vision for fremtiden

Budgetaftalen 2025-2028

Af Lise-Lotte Leervad Larsen, formand for Skole og Uddannelsesudvalget (S), Anne Hjortshøj og Stine Eiby, begge medlem af Skole og Uddannelsesudvalget (S)

I årets budget lægger vi en klar og tydelig retning for vores folkeskoler under overskriften "Skolen, der kan og vil mere for flere". Vi investerer i en styrket inklusionsindsats, især i indskolingen, og vi friholder almenskolerne for varslede besparelser, fordi vi ved, at det har betydning, hvor børnene går i skole.

I flere år har vi drøftet, hvordan vi kan skabe et bredere fællesskab i folkeskolerne, så flere børn får den nødvendige støtte og hjælp. Alligevel oplever vi, ligesom mange andre kommuner, en stigende andel af børn, der modtager specialundervisning. I øjeblikket bruger vi 20% af det samlede skolebudget på specialundervisning på 5% af eleverne. Bekymrende er det, at halvdelen af disse børn ikke får en ungdomsuddannelse, og hver anden er på offentlig forsørgelse ti år efter endt skolegang.

Vores politiske mål er klare: Alle børn skal have den bedst mulige uddannelse, og flere unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse. For at nå disse mål er det nødvendigt at styrke inklusionen i vores almenskoler – og ikke kun af ideologiske grunde. Forskning viser, at børn trives bedre, lærer mere og har større chance for en uddannelse og et godt liv, når de er en del af et inkluderende miljø.

Inklusion som styrke

Inklusion handler om mere end blot at placere børn i almindelige klasser; det drejer sig om at skabe et miljø, hvor forskellighed betragtes som en styrke. Mangfoldighed er en fordel, men det kræver, at både børn og voksne ser det som noget positivt. Det kræver en pædagogisk tilgang, hvor vi lærer børn at tage ansvar for hinanden, og hvor forskelligheder bliver en naturlig del af fællesskabet.

For at skabe en folkeskole, der imødekommer børns behov og styrker fællesskabet, er flere ressourcer, flere voksne og kompetenceudvikling nødvendige. Det er også vigtigt, at vi som skolevæsen og kommune arbejder i samme retning og bygger videre på det eksisterende arbejde på skolerne.

Faglige Initiativer: "Alle med i skolestart"

Et af vores centrale faglige tiltag er "Alle med i skolestart," som har til formål at styrke inklusionsarbejdet i almenskolerne. Målet er at sikre, at flere børn får mulighed for at deltage i fællesskabet i den lokale skole. Dette initiativ indebærer ikke, at børn kun kan få specialtilbud efter 3. klasse. Vi arbejder stadig inden for lovgivningens rammer for at sikre, at børn modtager den støtte, de har brug for. "Alle med i skolestart" er en ambition, der bygger oven på det inkluderende arbejde, som allerede udføres på skolerne. Nørrevangskolen er et godt eksempel, hvor investeringer har hjulpet flere børn til en god start i 0. klasse.

Inklusion som prioritet

Det er vigtigt at understrege, at inklusion ikke er en spareøvelse. Mange høringssvar fremhæver netop dette, og vi i Socialdemokratiet er enige. Derfor har det været afgørende for os at friholde almenskolerne fra besparelser samtidig med, at vi investerer 18 millioner kroner i en forstærket inklusionsindsats, kompetenceudvikling og flere voksne i indskolingen. Vi står over for en stor og udfordrende opgave.

For at sikre, at vores børn er godt rustet til fremtiden, er der også behov for investeringer i skolernes fysiske rammer. Vi foreslår derfor, at midlerne til skoleudvikling anvendes til at modernisere de almene arealer på skolerne.

Visionen om "Skolen, der kan og vil mere for flere" er en ambitiøs plan, som bygger på det allerede eksisterende arbejde på skolerne. Ved at investere i inklusion, ressourcer og fysiske rammer kan vi sikre, at alle børn får mulighed for at trives og lære i et inkluderende miljø.

Fritidsjob, EUD 8/9 og juniormesterlære

Vi ved, at unge, der har haft et fritidsjob i løbet af grundskolen, klarer sig bedre i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet end unge, der ikke har haft et fritidsjob. Det gælder på tværs af sociale klasser. Talent of Tomorrow, også kaldt TOT, har fritidsjob som vej til uddannelse, job og trivsel. Vi har gennem flere år støttet TOT, og i dette budget videreføre vi bevillingen til og med 2026.

En rummelig folkeskole handler også om at have forskellige skoletilbud på hylderne. Nogle unge lærer bedst gennem en praksis tilgang. Derfor er vi glade for, at vi i dette budget både opretter et EUD 8 og 9-skoleforløb, som bliver et samarbejde mellem Ungdomsskolen, UU Randers og Tradium, og et nyt tilbud om juniormesterlære i 8. og 9. klasse.

Vedligeholdelsespulje til skolerne på 6,7 mio. kroner

I Socialdemokratiet er vi optaget af at sikre gode undervisningsmiljøer til vores børn og unge og arbejdsmiljøer til vores personale. Vi både ved og kan se, at det har stor betydning for børn og personale på skolerne, at de kan møde ind på deres lærings- og arbejdsplads, hvor sikkerheden er i orden, og hvor der fx ikke er huller i loftet, ledninger, der hænger ud af væggen, utætte tage osv.

Med vedligeholdelsespuljen er ønsket, at vi kan få indhentet en del af de mange års efterslæb.

SOCIALDEMOKRATEN RANDERS

Udgiver:
Socialdemokratiet i Randers Kommune
Formand: Per Blicher, tlf. 4128 6535
E-mail: p.blicher5@gmail.com

Redaktion:
Camilla Gellert Nielsen (ansv.), tlf. 2476 0014
E-mail: camillagellertnielsen@gmail.com

Redaktionsudvalg:
Camilla Gellert Nielsen, Jan Szwed, Ib Møller Pedersen, Torben Petersen, Henning Mondrup Pedersen, David Maagaard og John Degn

Distribution: Foreningerne og Post Danmark

Tryk: OTM Avistryk, Ikast
Oplag:19.000.

Socialdemokratiet i Randers Kommune, Fællesledelsen
Formand: Per Blicher, tlf. 4128 6535
E-mail: p.blicher5@gmail.com
Kasserer: Jørgen Lanng, tlf. 6047 8944
E-mail: jolanng@gmail.com

Randers Nordkreds
Kredsformand: Michele Hundborg, tlf. 2843 7832
Partiforeninger:
Randers Nord: Per Blicher, tlf. 4128 6535
Nørhald-Havndal: Mikael Thorsen, tlf. 6016 0900

Randers Sydkreds
Kredsformand: Simon Nielsen, tlf. 4940 6364
Partiforeninger:
Randers Syd-Kronjylland: Torben Petersen, tlf. 2442 9640
Langå & Omegn: Victor Helligsøe, tlf. 2114 8283

DSU Randers
Afdelingsformand: Laura Drachmann Poulsen, tlf.: 2122 3272

Socialdemokrater i Randers Byråd
Torben Hansen, Lise-Lotte Leervad Larsen, Jesper Gade, Anne Hjortshøj, Stine Falk Eiby, Pia Moldt, Anker Boje, Ellen Petersen, Karen Lagoni, Christian Engelbrecht Pedersen, Steen Bundgaard

Region Midtjylland, valgt i Randers
Gitte Færgemann, tlf. 3031 3069
Henrik Gottlieb Hansen, tlf. 2129 9726

Folketinget
Malte Larsen, tlf. 6162 3654, tlf. Christiansborg: 3337 4006
E-mail: malte.larsen@ft.dk
Hjemmeside: www.maltelarsen.dk

Debatindlæg i Socialdemokraten Randers er udtryk for den enkelte skribents egen holdning.
Den officielle politik for Socialdemokratiet i Randers Kommune findes i lederen her på siden.

**Avisen husstandsomdeles i udvalgte boligområder.
Som politisk materiale er avisen
undtaget fra reklamereglerne
og må afleveres til alle husstande.**

fortsat fra forsiden: En særdeles udfordret kommunal økonomi ...

"Årets budgetforhandlinger var de absolut sværeste, jeg har været med til", skriver Torben Hansen. Her ser borgmesteren til, mens Socialdemokratiets gruppeformand, Steen Bundgaard, sætter sin underskrift på budgetaftalen. Foto: Stine Eiby.

Nøgletal på udvalgte serviceområder (Indenrigs- og Boligministeriets kommunale nøgletal)

Nøgletal	Randers Kommune	Landsgennemsnit	Forskel (Minus = Randers Kommune ligger under land)	Placering Randers Kommune ift. de øvrige kommuner (fra billigst til dyrest)
Dagtilbud i R23 (kr. pr. 0-13 årig)	35.672	38.182	-2.510	57
Folkeskoler i R23 (kr. pr. elev)	87.507	82.080	5.427	70
Ældre i R23 (kr. pr. 67+ årig)	54.329	49.559	4.770	81

Grafisk illustration:

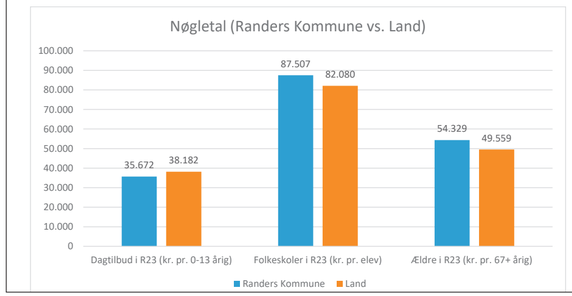

Det vil gå alt for vidt at beskrive det hele, men det er også klart, at der er besparelser på Trekløverskolen, klippekortet for ældre, nedlæggelse af plejehjemspladser (der er ledige pladser for tiden), hævelse af prisen for pensionistkortet, åbningstiderne på cafeerne på ældrecentrene, besparelser på administrationen og meget mere.

Absolut ikke rare sager – men der er simpelthen ikke penge til det hele.

Mursten og veje skal også passes

På anlægsområdet nulstilles opsparingen til forlængelsen af Ringboulevarden mellem Hadsundvej og Udbyhøjvej. Der afsættes ekstra til generel bygningsvedligeholdelse i 2026, og puljen til boliger på omsorgsområdet udskydes i to år.

Det er dog værd at bemærke, at på anlægsområdet er der fortsat midler til en ny Dronningborghal, ny daginstitution, kapacitetsudbygning på skolerne i Sydbyen, idrætsfaciliteter, områdefornyelse i landsbyerne, bygningsvedligehold, mere til vejvedligehold, sikre skoleveje og cykelstier mm. Selvom pengene er små, skal vi sørge for at vedligeholde vores bygninger, da alternativet både er dyrere og dårligere.

Med budgetaftalen er der bl.a. også bestilt analyser af halområdet, socialområdet, lejeboligområdet og flyttemønstre. Jeg vil opfordre til, at vi alle glemmer vores eventuelle forudindtagethed, når analyserne rammer vores arbejdsborde.

Midler til beredskab og sikkerhed

En anden stor udfordring i Randers Kommune er hele beredskabssituationen. Vores by er vokset gennem mange år – med nye høje bygninger og en langt større kompleksitet end tidligere. Men beredskabets ressourcer er ikke ændret i mange år.

På Randers Kommunes hjemmeside, randers .dk, kan du læse mere om budgettet. Her kan du også se byrådsmødet den 10. oktober, hvor budgettet blev vedtaget.
Grafik: Randers Kommune.

Socialdemokratiet er derfor også glade for, at vi har reserveret 4,7 mio. kr. i 2025 stigende til 11,5 mio. kr. i 2026 og frem. Det er midler til de første trin i en fremtidssikring af beredskabet i Randers Kommune.

De afsatte midler dækker ikke fuldt ud det behov, beredskabet har opgjort – herunder behovet for en ny brandstation i den sydlige del af Randers. Vi kommer derfor til at diskutere beredskabet igen i næste års budgetlægning – og det er en skal-opgave.

Fortsat fokus på forebyggelse

Selvom det er svære tider, så har det været vigtigt for Socialdemokratiet at fastholde et stærkt fokus på forebyggelse.

Vi har givet et meget stort og tiltrængt løft på socialområdet på gennemsnitligt 65 mio. kr. om året. Og med aftalen tager vi også fat på de udfordringer, vi har i Randers Kommune.

Overholdelse af budgettet i de kommende år vil nemlig kræve fuldt fokus og fortsat målbevidst arbejde med alle de handleplaner, som er vedtaget.

Budgetkommentarer fra Jesper Gade, Pia Moldt og landdistriktsudvalget

side 4 og 6

Til alle medlemmer af Socialdemokratiet i Randers Kommune

Oplæg til valgprogram 2025
med borgmester Torben Hansen

Du inviteres til at deltage i arbejdet med at skrive vores valgprogram 2025

Tirsdag den 29. oktober 2024 kl. 17:00 i
Helligåndshusets store sal
Skolestræde, 8900 Randers C

Vi ser frem til en aften med mange ideer til det kommende valgprogram

Tilmelding af hensyn til forplejning: senest 25 oktober
på telefon 41 28 65 35 eller på mail p.blicher5@gmail.com.

Vel mødt!

Fællesledelsen for Socialdemokratiet i Randers kommune
Bestyrelsen

Går du med en byrådspolitiker i maven? Er du interesseret i socialdemokratisk lokalpolitik?

Socialdemokratiet i Randers Kommune ønsker, at kandidaterne på vores liste repræsenterer et bredt udsnit af kommunens borgere med hensyn til køn, alder, beskæftigelse og etnicitet. Hvis du er interesseret, skal du rette henvendelse til undertegnede eller din partiforeningsformand.

Du kan blive inspireret af interviewene med tre nuværende byrådsmedlemmer: Anker Boje side 6, Pia Moldt side 8 og Christian Engelbrecht side 9.

Venlig hilsen
Formand for Fællesledelsen
Per Blicher,
p.blicher5@gmail.com

SOCIALDEMOKRATIET
I RANDERS KOMMUNE

Ekstraordinær generalforsamling
Mandag den 13. januar 2025
Ordinær generalforsamling
Mandag den 24. marts 2025
Se side 9

Trods besparelser er noget godt velfærd fortsat prioriteret

Budgetaftalen 2025-2028

Af Pia Moldt (S)
Næstformand i børne- og familieudvalget og i sundheds-, idræts- og kulturudvalget

I de år jeg har været med i politik, har budgettet for de kommende år 2025 til 2028 været det vanskeligste budget at få i hus.

Med en skæv udligning som tilgodeser de bedst stillede kommuner, store budgetudfordringer på socialområdet og også på andre udvalgsområder har udfordringen været en budgetubalance på 125 mio. kr. i de kommende år.

Byrådet har vedtaget budgettet, og der er besparelser på alle områder. Det er jeg som socialdemokrat naturligvis ked af, men situationen taget i betragtning kunne budgettet være landet værre end det faktisk er.

Børne- og familieområdet
Som næstformand i både Børn- og familieudvalget og Sundhed- Idræt- og Kulturudvalget vil jeg fortælle lidt om budgettet på de to udvalgsområder.

På Børn- og familieudvalgsområdet er jeg tilfreds med, at de besparelsesforslag vedr. lukning af henholdsvis Vorup Børne- og Ungdomshus og Børnehuset Grøftekanten er taget af bordet. Vi bevarer fortsat de fem dagtilbudsdistrikter, og skal finde ud af, hvordan vi bedst muligt får integreret dagplejerne lokalt i distrikterne. Her vil det være helt afgørende, at kvaliteten i både daginstitutionerne og dagplejen er i fokus – og at der i den sammenhæng lyttes til medarbejderne.

Der mangler uddannet pædagogisk personale i kommunens institutioner, hvor vi på dagtilbudsområdet ønsker flere uddannede pædagoger. Som leder af pædagoguddannelsen i Randers ved jeg, hvor betydningsfuldt at uddannelse er for kvaliteten i vores institutioner, derfor vil jeg også fremadrettet arbejde for fortsat uddannelse af meritpædagoger – og regner med, at det fortsat kan prioriteres. I samme ombæring er jeg bekymret for, at de pædagogiske ledere i en meget høj grad skal indgå i institutionernes normeringer – jeg tror ikke på, at det gavner kvaliteten, at ledelse nedprioriteres, og at lederne erstatter det pædagogiske personale, så det vil jeg følge tæt.

I de seneste år har vi i udvalget haft fokus på pasningsgarantien. Med et forholdsvis højt børnetal, og også ønsket om at sikre tidssvarende daginstitutioner af høj kvalitet er jeg glad for, at der fortsat er anlægsmidler til nye daginstitutioner i kommunen, så børn kan få plads tæt på, hvor de bor med deres forældre.

Endelig er jeg også tilfreds med at børnehandicap samles i familieområdet, så familier med handicappede børn ikke skal jonglere mellem forskellige forvaltninger, men kan henvende sig et sted. Det tror jeg vil kunne mærkes som en lettelse i hverdagen. Og der forventes også både faglige og økonomiske synergier af dette.

Sundhed-, idræt- og kulturområdet
På Sundhed- Idræt- og Kulturudvalgets område vil jeg fremhæve, at hjernerystelseskoordinatoren videreføres. Vi ved, at det er svært, når man rammes af langvarig hjernerystelse både at fokusere på at blive rask og genoptrænes og også forholde sig til sin arbejdsmæssige situation med måske gradvis opstart af arbejdet.

Også ift. de varslede besparelser på sundhedsplejen er jeg glad for, at der ikke bliver sparet på de differentierede tilbud i 4. klasse og på den åbne klinik – sundhedsplejens opgaver er vigtige ift. den tidlige indsats. Også på tandplejeområdet har vi undgået reduktioner i undersøgelser for børn og unge.

På idrætsområdet er der reduktioner i breddeidrætsmidlerne, hvilket er sket i dialog med Folkeoplysningsudvalget – hellere reduktioner dér end i de løbende tilskud til idrætsforeningerne har meldingen været, og det er der blevet lyttet til.

Det har ikke været nogen let beslutning, at Randers Idrætshaller igen skal tilføres ressourcer, men der er en vedvarende underfinansiering, og det har været politisk ønske at sikre Arena Randers' fremtid som både hjemsted for store begivenheder af særlig sportslig, men også kulturel karakter til glæde for mange mennesker både i og uden for kommunen. Når det så er sagt, så må der også være fokus på at få gjort idrætsprojekter ude i landdistrikterne færdige, før der sættes nye i gang. Der er i de kommende år fortsat en del midler til breddeidræt, idrætsanlæg og konkrete projekter på idrætsområdet.

På kulturområdet støttes det nye Blå Sol-projekt, som er en lokal musikfestival med stort potentiale, og der er fundet midler til at undgå de værste besparelser på Museum Østjylland og Randers Kunstmuseum, ligesom projekt Sangkraft fortsætter med ønske om at fremme livsglæde og fællesskaber.

Alle kommunens områder er ramt af besparelser i de kommende års budgetter, men alt i alt synes jeg også, at der fortsat er prioriteret noget godt velfærd fremadrettet. I den kommende tid skal besparelserne udmøntes, og det må vi politisk følge meget nøje.

Region Midtjylland Budget 2025

Vigtige punkter i regionsbudgettet og det fremtidige sundhedsvæsen

Foto: Region Midtjylland

Foto: Region Midtjylland

Af Gitte Færgemann og Henrik Gottlieb Hansen
Medlemmer af regionsrådet (S)

Budgetforlig er indgået, vi vil her fremhæve nogle vigtige nedslagspunkter og med et lokalt fokus på Randers-området. Det er et bredt forlig, hvor alle har stemt for budget 2025.

Dejligt, at der var midler til at sikre serviceniveau, og vi kunne foretage politiske valg i modsætning til dette års budget, hvor vi måtte foretage tilpasninger og besparelser.

Hospitalerne har samlet fået tilført 97 mio. kr., som er absolut nødvendigt for at kunne imødekomme det stigende behandlingsbehov samt overholdelse af patientrettigheder. Vi bliver flere indbyggere i Region Midtjylland, vores gennemsnitsalder stiger, det er godt, men medfører større behov for behandling af flere komplekse sygdomme og multisygdomme.

At nedbringe ventelister er fortsat et indsatsområde, og der er sket en reduktion ved en stor indsats fra de enkelte hospitaler.

Vi socialdemokrater ønsker en ekstra indsats for at udvikle tiltag på vores egne hospitaler, så vi kan flytte aktivitet fra de private hospitaler tilbage til regionen.

Diabetesteknologi
Hurtigere indførelse af sensorbaserede glukosemålere til alle diabetes 1-patienter er et ønske for patienterne. Det gør vi ved at afsætte ekstra midler, så der er i alt afsat 24 mio. kr. i 2025. Region Midtjylland sikrer herved, at alle borgere med diabetes 1, får dette tilbud med virkning fra 2026. Behandlingsrådets anbefaling er en implementeringsperiode på 5 år, det vil være fra 2028. Her har vi valgt, at patienter skal have tilbuddet tidligere.

Kultur som sundhedsfremme
Den socialdemokratiske gruppe har i flere år ønsket, at der afsættes yderligere varige midler til kultur, for at der kan tilbydes flere initiativer inden for musik på sundhedsområdet. WHO har kunnet dokumentere, at kultur har en afgørende indflydelse på menneskers sundhed. Et projekt har bidraget til bedre trivsel, fællesskab, motivation, samt tilknytning til arbejdspladsen. Der er positiv effekt for patienter, og det fremmer sundhed og velvære.

Samlet er der afsat en pulje på 4 mio. kr., og midlerne skal fordeles mellem hospitalerne og psykiatrien. Det er det enkelte hospital, som skal sætte gang i aktiviteten.

Flere sundhedstilbud i det nære
Der er afsat 25. mio. kr. ekstra til at kunne give flere sundhedstilbud i det nære tæt på borgerne. Det giver bedre sammenhæng at styrke de nære sundhedstilbud. Ønsket er at flytte en del af hospitalsaktiviteten til nære og sammenhængende sundhedstilbud i samarbejde med kommuner og praksissektoren.

Håbet er at kunne give en tidligere indsats, herunder styrke forebyggelse ved øget brug af og tilbud om nye aktiviteter i sundhedshuse og hos praktiserende læger.

Der kan med fordel de steder, hvor der ikke er så mange speciallæger i privat praksis, oprettes flere klinikker tættere på borgerne, bl.a. psykiatere, øjenlæger, hudlæger mv.

Nyt politisk midlertidigt udvalg — yderligere sundhedstilbud til det nære sundhedsvæsen
Udvalget, som er et § 17, stk 4-udvalg nedsættes af regionsrådet på oktobermødet og skal fremlægge sine anbefalinger medio 2025.

Fokus for udvalget er tilgængelighed, lighed i sundhed, sammenhæng og synergi på tværs af sundhedsaktører.

Psykiatri – slut med 2-sengsstuer
Regionsrådet har løbende og i det nye budget afsat midler til psykiatrien. Ekstra midler til hurtigere udredning og behandling i børne- og ungdomspsykiatrien modtages i 2025.

Regionsrådet ønsker at fortsætte den positive udvikling i psykiatrien og understøtte den vedtagne psykiatriplan i 2023.

Overbelægning i voksenpsykiatrien har i flere år været og er fortsat en udfordring. Det har betydet, at nogle patienter må dele stue, og der er flere om de fælles faciliteter. Dette er ikke godt for et patientforløb. Det er besluttet, at med virkning fra medio 2026 skal det være slut med flere patienter på en sengestue, så alle får deres egen sengestue.

Regionshospitaler Randers – midler til projektering af sengestuer
Der er enighed om at anvende 880 mio. kr. til en ny samlet bygning, og midlerne er bevilget. Det er nye operationsstuer, nyt perioperativt afsnit, ny intensivafdeling samt nye fødestuer, ny børneafdeling og et nyt neontalafsnit.

Projekteringen er igangsat, men nu er der afsat projektmidler til projektering af nye sengestuer, og beløbet er 14,5 mio. kr. i budget 2025.

Muligheden for at skærme og yde omsorg til kvinder/par, som mister et barn i graviditeten eller typisk under eller i umiddelbar forlængelse af fødslen, skal indgå i byggeplanerne. Sengestuerne skal finanseres af den kommende "sundhedsfond".

Alle vores unge fortjener en uddannelse, der passer til dem

Elever fra Tirsdalens skole på besøg på Christiansborg, sprudlende og fulde af drømme. Privatfoto.

Af Malte Larsen, (S)
MF

Fra en tidlig alder drømte jeg om at være landmand. Jeg forlod skolen efter 9. klasse, og 4½ år senere havde jeg det grønne bevis. Siden har jeg fulgt mange og forskellige spor, altid med et højt aktivitetsniveau.

Når jeg viser unge mennesker rundt på Christiansborg, er det også tydeligt, at mange af de unge i dag har mange – og forskellige drømme, præcis som tidligere. Men i en stor del af de unge bor der også en bekymring for at komme til at vælge forkert.

For mig er det vigtigt, at uddannelsesvalg sker med hjertet – og med hjernen. Selvfølgelig skal man stræbe efter drømmeuddannelsen, men hvis flere uddannelser ser nogenlunde lige attraktive ud, vil det jo være klogt at skele til fremtidige beskæftigelses- og indkomstmuligheder.

At løfte sig til næste trin
I modsætning til min egen ungdom i 80erne er der i dag brug for alle unge mennesker på arbejdsmarkedet, hvis man har en god uddannelse.

Danmark er et videns- og produktionssamfund. Vi får brug mennesker med alle typer af uddannelse. Vi skal sikre meget høj kvalitet i alle vore uddannelser. Og vi skal sikre, at det altid er muligt at løfte sig til næste trin på uddannelsestrappen.

I Danmark har vi et velfungerende uddannelsessystem for den store gruppe af unge mennesker. Men vi står i en situation, hvor vores ungdomsuddannelser ikke afspejler alle unges ønsker og behov. Det gælder også her i Randers, hvor det ikke er alle, der allerede efter 9. klasse er klar til at træffe et endeligt uddannelsesvalg. Samtidig er de boglige gymnasier den eneste reelle mulighed for at opleve et rigt ungdomsmiljø tæt på, hvor man bor. Det er i mine øjne slet ikke holdbart.

Et attraktivt alternativ
Derfor er der grund til at glæde sig over regeringens uddannelsesudspil, hvor vi bl.a. vil oprette en ny gymnasial uddannelse – en epx. En gymnasieuddannelse, der er til for dem, der vil prøve kræfter med både det teoretiske og det praktiske. Og for dem, der måske har brug for et par ekstra år til at finde ud af, hvad de egentlig brænder for, samtidig med at det sikrer et ungdomsmiljø, hvor der er tryk på ungdomslivet.

Vi skal løfte de unge og give dem et reelt, attraktivt alternativ til det boglige gymnasium, og hvor dørene ikke lukkes til hverken videregående uddannelser på universitetet eller professionsuddannelser. Her kan man vælge linje efter faglig interesse eller nysgerrighed, for ingen muligheder begrænses for videre uddannelse. For på epx – en erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse – vil der være mulighed for både at arbejde med den virkelige verden, samtidig med at der vil være fag, der giver mening for den enkelte.

For mig er det også vigtigt, at vi med epx også gør det muligt at fastholde uddannelsestilbud tættere på, hvor de unge bor.

I landdistrikter og tyndtbefolkede områder, hvor ungdomsuddannelserne i dag er lukningstruede på grund af de faldende ungdomsårgange, kan epx være en del af redningen. Flere vil få mulighed for at tage en ungdomsuddannelse i deres eget nærområde, og det betyder, at vi kan sikre uddannelser i hele landet – ikke kun i de større byer.

Uddannelsesudspillet handler ikke om bare at reformere. Vi skal fastholde alt det, der virker godt i dag. Men i fremtiden skal også vi give de unge et attraktivt alternativ til det almene boglige gymnasium – så der også er et gymnasium tæt på, hvor de unge bor, som kan tilbyde et godt og rigt ungdomsmiljø.

Debataften med Malte Larsen om udlændingepolitik torsdag d. 7. nov. Se side 11

Det fremtidige sundhedsvæsen – regeringens udspil

Vi har skrevet dette indlæg medio oktober 2024, og forhandlingerne om det fremtidige sundhedsvæsen er i gang på Christiansborg. Alle aktører på sundhedsområdet har indleveret deres bud på det fremtidige sundhedsvæsen og regionernes opgaver. Vi vil her kommentere regeringens udspil. Det kan vel forventes, at der bliver indgået et bredt forlig ultimo oktober - primo november måned.

Vi vurderer, at der er gode elementer i det forslag, som er fremsat til gavn for borgere, patienter og aktører i sundhedsektoren.

De 4 hovedelementer i regeringens udspil til fremtidens sundhedsvæsen:

- Lægereform
- Kronikerpakker og nye patientrettigheder
- Behandling tættere på
- Ny struktur for sundhedsvæsenet

Lægereform
Der er mangel på praktiserende læger i store dele af landet, og vi skal ikke ret langt uden for de større byer, før det er et problem. I vores område omkring Randers Kommune er det også udfordringer nogle steder. Med den nye opgavefordeling bliver der brug for flere praktiserende læger, og det er planen, at der skal uddannes flere. Fordelingen af læger med samme dækning i hele landet skal løses, og lægerne skal være tilgængelige, hvor behovet er. Det er også væsentligt for at sikre lighed i sundhed.

Fordelingen af speciallæger er også meget skæv, den største procentdel befinder sig i hovedstadsområdet og Nordsjælland.

Kronikerpakker
Fokus på pakkeforløb. Vi kan sammenligne med kræftpakkerne, og her vil der blive tilbud og rettigheder, specielt KOL er nævnt. Her drejer det sig igen om at flytte så meget som muligt tættest muligt på dig som borger.

Behandling tættere på
Der vil blive flyttet opgaver fra kommunerne til regionerne svarende til cirka 5 mia. kr.

Regionen vil få større ansvar for behandling efter udskrivning fra hospital, specielt midlertidige pladser efter udskrivning, hvilket sikrer patienterne et mere ensartet tilbud, hvor der i dag er stor forskel på, hvad den enkelte kommune kan tilbyde.

Behandling skal, hvor det er muligt, løses tæt på borgerne, og her vil indgå hjemmebehandling og brug af digitale løsninger. Reformen tilfører ekstra midler til det nære, men ikke til hospitalerne.

Ny struktur for sundhedsområdet
I det fremsatte forslag vil der være 4 regioner, hvor der bliver en meget stor region, når Region Hovedstaden og Regions Sjælland sammenlægges.

De øvrige regioner fortsætter uændret.

17 nye sundhedsråd
Den nuværende Randers-klynge bliver til et sundhedsråd med repræsentanter fra Regionsrådet, Randers Kommune, Favrskov Kommune, Nord- og Syddjurs Kommuner. Formanden for sundhedsrådet skal være et regionsrådsmedlem, og regionsrådet vil have en stemme mere end kommunerne.

Sundhedsområdet får det samlede ansvar for sundhedstilbuddet i de fire kommuner og har egen økonomi. Det bliver en fælles opgave for kommuner og region at tilbyde de rette sundhedstilbud.

Bedre sammenhængende forløb og indsats for forebyggelse på sundhedsområdet lokalt
Regeringen vil tilføre ekstra driftsmidler, hvilket er fornuftigt, da forebyggelse og tidlig indsats vil give bedre sundhed og trivsel.

Moderne sygehuse
Der er investeret mange midler i de nye kvalitetsfondshospitaler, men mange af de eksisterende hospitaler er nødlidende.

Regionshospitalet Randers er et godt eksempel med sengestuer fra 50'erne , hvor der kan være 3 eller 4 patienter på en sengestue.

En sundhedsfond på 22 mia. kr. er en del af udspillet til reformen til modernisering og vedligeholdelse af de hospitaler, der trænger mest, og midlerne vil også kunne anvendes til apparater.

Moderne bygninger med ny teknologi giver bedre vilkår for patienter og sundhedspersonale.

Fonden bør sikre, at vi hurtigt kan få nye sengestuer i Randers.

Vi venter spændt på et sundhedsforlig.

Budget 2025 er langt fra et drømmebudget

Af Jesper Gade (S)

Samlet set er aftalepartierne enige om, at der med aftalen om budgettet for 2025-2028 gennemføres de nødvendige beslutninger for at genoprette økonomien.

Dermed ikke sagt, at man er glade for det budget, der er lagt. Det er langt fra et drømmebudget. Det er et budget, der indeholder besparelser, som rammer mange.

Beskæftigelsesområdet er et af de områder der trækker i negativ økonomisk retning for kommunen.

Derfor var der også stor fokus på beskæftigelsesområdet, da budgetaftalen blev indgået

Som vi alle ved, er der i Randers Kommune store udfordringer med, at vi har en større del af vores borgere i den arbejdsdygtige alder på en eller anden form for offentlig ydelse.

Og derudover har vi i kommunen også en stor nettotilflytning af folk på overførselsindkomst.

Der er jo ikke noget at sige til, at mange føler, at Randers er et godt sted at bo. Det er da, fordi vi i Randers har utroligt mange ting at byde på – i forhold til byer af sammenligning størrelse.

Men det ændrer ikke på, at vi gerne skal have vendt den situation, vi har nu, til en anden på beskæftigelsesområdet.

Det vil der i aftalepartierne blive arbejdet på ved hjælp af både nogle af de tiltag, som er skrevet ind i budgetaftalen, og eksisterende tilbud i vores tilbudsvifte.

Derudover vil der også blive arbejdet med forskellige investeringscases i forbindelse med beskæftigelsesindsatsen. Dette har ved tidligere lejligheder vist sig at være gode investeringer for både kommuneøkonomi og borgere.

Fagenes fest og uddannelsesforløb for ledige

Hvis man skal pege på nogle positive ting ting, så vil jeg nævne:

Vi er i Socialdemokratiet glade for, at man i aftalekredsen har valgt at støtte fagenes fest. Denne er med til at hylde og synliggøre vigtigheden i at få en erhvervsfaglig uddannelse. Det er ikke alle, der behøver at få en gymnasial uddannelse. Vi skal have de unge til at være stolte af at være faglærte. Det er vigtigt med udsigten til, at der kommer til at mangle mange tusinde faglærte i fremtiden.

Derudover kan man også være kun være glad for, at uddannelsesforløb for ledige mhp. SOSU-uddannelse fortsætter i samarbejde med Omsorgsudvalget.

Dette er også af utrolig stor vigtighed, både for beskæftigelsen og for omsorgsområdet i fremtiden.

Budgetaftalen 2025-2028

”Der skal arbejdes for hele kommunen”

”Jeg ser mig som naturens vagthund. Jeg står inde for mine holdninger og arbejder åbenlyst for det, jeg tror på.” Foto: Jan Szwed.

Af Henning Mondrup Pedersen
Redaktionsudvalget

Hvad arbejder du med til daglig?
Jeg er driftsleder på et vandværk. Det har jeg været siden 2011. Er uddannet blikkenslager, VVS-montør, drikkevandsoperatør.

Hvad har du fået ud af at være byrådsmedlem?
– Jeg er drevet af at få en god kommune at bo i, og at der bliver arbejdet for hele kommunen. Ting kan sagtens blive bedre hele tiden. Vi skal altid holde hånden under de svageste borgere, vi har. En anden stor sag for mig, og som er rigtig vigtig, er beskyttelse af grundvandet, som også er en del af mit daglige arbejde. Jeg har det også sådan, at man skal have et godt erhvervsliv, så vi kan få skabt gode arbejdspladser i Randers Kommune. De ting skal harmonere. Det er vigtigt med et stærkt erhvervsliv med gode arbejdspladser.

Landdistrikternes udvikling er også en vigtig sag for mig. Jeg bor selv på landet (i Uggelhuse), og nyder livet her. En forudsætning er gode busforbindelser, så børnene kan komme i skole, og man kan komme på arbejde, hvis ikke man har bil. Naturen er vigtig, den er vi rige på, os der bor uden for Randers by. Natur som Randers Fjord, skove og åbne marker er vigtige for mig, og derfor også noget af det, som jeg arbejder meget for at beskytte.

Jeg stiller ikke krav om at have de samme tilbud som inde i byen, der er for eksempel ingen indkøbsmuligheder i min landsby, men det er et spørgsmål om prioritere, og jeg har naturen i højere prioritet end hurtig adgang til butikker. Vi har goder som skov, natur og ro samt et utroligt stort fællesskab. Men det er vigtigt, at naturen aldrig bliver taget for givet. Det kræver stor opmærksomhed og arbejde at passe på, at den ikke bliver udnyttet og misbrugt, for det kan medfølge uoprettelige skader, og jeg ønsker, at der også er god natur at give videre til de næste generationer.

Hvordan og hvorfor gik du ind i politik?
– Grunden til at jeg gik ind i politik startede med mit frivillige arbejde. Jeg har altid været med i forskellige bestyrelser og lavet frivilligt arbejde og har også altid bakket op om fagbevægelsen. Så på et eller andet tidspunkt begynder man at have forskellige holdninger til, hvad der skal ske.

Når man er frivillig, ser man på, hvordan tingene er og hvad der kan ændres på det. Jeg havde den tilgang fra starten af, at der skulle arbejdes for hele kommunen. Der er ikke noget værre end sognerådspolitik, det er kun med til at lave splid og ballade. Jeg blev valgt i 2017. Jeg havde inden da været medlem af Socialdemokratiet i en årrække.

Hvordan finder man en balance mellem arbejdsliv, fritidsliv og politik?
– Det er en kæmpe balance at finde. Jeg er privilegeret med mit arbejde, da det kun er mig, der er ansat. Har god flextid, men kan godt forestille mig, at andre har svært ved at passe et 7-16 job og så være i politik på samme tid.

Familiemæssigt skal man være afklaret med, at man har en ægtefælle, der er politiker, da man ofte er ude, og når man så er hjemme, er der ofte en masse forberedelse til møder. Man kan være nødt til at aflyse og gå fra ting. Ens kalender er kompliceret, og man skal hele tiden planlægge, men det er vel gældende for alle.

Er der noget, som du er særlig stolt af?
– Jeg ser mig som naturens vagthund. Jeg står inde for mine holdninger og arbejder åbenlyst for det, jeg tror på. Et eksempel er Nordic Waste, som jeg har fulgt igennem længere tid. Jeg har utallige mails, som jeg har forsøgt at skabe lydhørhed omkring, længe før det fatale skred i december sidste år, et skred som jeg og andre havde advaret imod længe.

Jeg er ikke virksomhedsfjendsk, som nogle måske kunne tro, men jeg ønsker at love og regler skal være gældende for alle, uanset størrelsen på virksomheden. Med ens spilleregler for alle vil kommunen også være mere attraktiv for virksomheder. Jeg tror på, at en god dialog er vejen frem for udvikling og fremskridt.

En anden sag, som har fyldt meget for mig, er sagen om pædagogmedhjælperen i Stjernehussagen, som nærmest blev offentlig lynchet af forvaltningen, uden en fair behandling af dennes sag.

Men det er ikke enkeltsager, jeg føler, man skal stå frem med. Det, der er en stor sag for mig, det er, at man kan gå op imod sognerådspolitikken og stå sammen om at finde en god løsning på tværs af partierne.

Hvordan fører man sin første valgkamp?
– Det må hver enkelt kandidat afgøre med sig selv. For mit vedkommende er min ”valgkamp” blot en fortsættelse af den måde, jeg fører min politik på til daglig. Jeg arbejder for gode løsninger, at se på hver enkelt sag og derefter at handle ud fra de argumenter, som jeg bliver forelagt. Jeg bruger meget tid på borgerkontakt forstået på den måde, at jeg får mange henvendelser fra folk i hele kommunen, som spørger mig om råd til, hvordan man bedst løser forskellige udfordringer.

Jeg tror på synlighed, at være parat til at stå ved sine holdninger, men også være åben for at lytte til andres synspunkter.

En investering i fremtiden

Af Christian Engelbrecht,
Jesper Gade, Anker Boje
og Anne Hjortshøj
Socialdemokratiske medlemmer
af Landdistriktsudvalget

Vores landdistrikter er en hjørnesten i vores kommune. De rummer både vores historie og vores fremtid. Derfor er områdefornyelse i landdistrikterne ikke blot et spørgsmål om at renovere bygninger eller anlægge nye veje. Det handler om at skabe liv, fællesskab og fremtidssikre de steder, vi holder af.

En af de største fordele ved områdefornyelse i landdistrikterne er, at det giver lokalsamfundene mulighed for at tage ejerskab over deres fremtid.

Projekterne er ofte lokalt forankrede, hvor borgerne har mulighed for at komme til orde og sætte deres præg på, hvordan de ønsker, deres landsby skal udvikle sig.

Det styrker fællesskabet og giver en følelse af stolthed og tilhørsforhold. Når vi skaber moderne rammer for fællesskab, såsom forsamlingshuse eller kulturcentre, fremmer vi den sociale sammenhængskraft.

Liv og trivsel i lokalsamfundene

Det er vigtigt, at vi bevarer og styrker de steder, hvor folk mødes, udveksler ideer og oplever fællesskab.

Områdefornyelse handler derfor ikke kun om mursten og beton, men også om at skabe liv og trivsel i vores lokalsamfund. Fællesskabet er det, der gør landdistrikterne stærke, og det er noget, vi skal værne om. Områdefornyelse kan være en katalysator for lokal vækst.

Det unikke potentiale

Når vi investerer i at modernisere vores landdistrikter gennem områdefornyelse, bliver de mere attraktive for både tilflyttere og virksomheder. Det skaber arbejdspladser, øger boligers værdi og styrker den lokale økonomi. Når det offentlige investerer 1 krone i områdefornyelse bliver der investeret 5,4 kroner fra private.

Og i en tid, hvor mange områder kæmper med affolkning, kan strategisk og målrettet områdefornyelse være vejen til at vende udviklingen og skabe optimisme og vækst.

Vi skal derfor ikke se områdefornyelse som et udgiftsprojekt, men som en investering i fremtiden i vores kommune og i de værdier, vi ønsker at bevare.

Vi har et unikt potentiale i vores landdistrikter, og det er den opgave vi i budgetpartierne kigger ind i, når vi vælger at investere penge i områdefornyelse i budgettet.

Unik i verden:
Randers Fjord kan blive enestående naturpark

Af byrådsmedlemmerne
Christian Engelbrecht Pedersen
og Karen Lagoni,
Socialdemokratiet Langå og Omegn

En stor del af verdens lavbundede fjorde og 80% af Europas strandenge ligger i Danmark. Dermed har vi et særligt ansvar for at passe på vores strandenge, fuldstændig på samme måde som Brasilien har et særligt ansvar for at passe på de store regnskove i Amazonas.

Forestil dig et naturligt floddelta og en fjord med krystalklart vand og masser af bundplanter, hvor gudenålaksen boltrer sig, mens fiskeørnen svæver over vandet. Forestil dig strandenge med varieret planteliv, padder og sjældne vadefugle.

Det står i skærende kontrast til den livløse, kunstige kanal og den fedtede algesuppe, man ser i dag, men ikke desto mindre kan det blive virkelighed i løbet af få år, hvis vi bærer os klogt ad.

Tidligere byråd viste vejen

For 20 år siden viste et visionært byråd vejen, da de besluttede at gennembryde digerne langs Gudenåen og genskabte de bynære vådenge, som i dag bugner af liv. Lige nu har vi en enestående chance for at gøre arbejdet færdigt ved at fortsætte naturgenopretningen langs fjorden. Det kræver, at vi handler hurtigt og får fingre i de midler, regeringen har sat af i den grønne trepart.

Plan for hele Gudenåen

Gudenåkommittéen fremlagde i september sit bud på en plan for genopretning af hele Gudenåen og Randers Fjord. Både miljøminister Magnus Heunicke og medlem af Europa-Parlamentet Niels Fuglsang var begejstrede for planen, som vil genskabe hele Gudenådalen og Randers Fjord, bidrage til CO2-reduktion og forbedre vandmiljøet markant.

I slipstrømmen af den grønne trepart kan Randers dermed få en nøglerolle i den mest omfattende naturgenopretningsplan i danmarkshistorien.

Værste iltsvind i årtier

Høje temperaturer har sammen med den alt for høje udledning af kvælstof fra landbrugets brug af gylle og gødning skabt det værste scenarie …kun overgået af iltsvindet i 2002. De nye tal viser, at iltsvindet er 50 procent mere udbredt end sidste år, som ellers var det værste år i 20 år, og dækker et areal på 11.000 km2. Det er et større areal end hele Fyn og Sjælland tilsammen. I en sjettedel af det areal er iltsvindet kraftigt.

Budgettet peger frem mod en redning

I forbindelse med budget 2025 skriver forligspartierne følgende:

“Randers by er opstået omkring et vadested over Gudenåen, hvor fjorden rammer floden. Hvor det salte møder det ferske. Randers Kommune er derfor tæt forbundet med Gudenåen og Randers Fjord. Begge er en vigtig del af kommunens identitet.

Desværre har både fjorden og åen det svært, og det er tydeligt, at der skal store greb til for at skabe den mangfoldige natur, der tidligere har været og potentielt kan blive igen.

Aftalepartierne er enige om, at Randers Kommune har en forpligtigelse til at genoprette livet og naturen i både Gudenåen og Randers Fjord.

Aftalepartierne ser derfor med positive øjne på den samlede Gudenå-plan og de muligheder, som den Grønne Trepart synes at rumme for at udtage landbrugsjord og reetablere natur af hensyn til både biodiversiteten, miljøtilstanden og C02 påvirkningen fra lavbundsjorde.

Privatfoto

Aftalepartierne er derfor enige om, at Randers Kommune skal spille en aktiv og opsøgende rolle i den kommende proces med henblik på at få udtaget mest muligt landbrugsareal langs Gudenåen og Randers Fjord.”

Naturen over økonomisk profit

Kære alle sammen
Jeg håber, I har haft en god sommer. Jeg vil igen gerne sige tusind tak for jeres flotte indsats i valgkampen. Jeg kunne ikke have gjort det uden jer.

Jeg vil denne gang sætte fokus på noget, der foregår hjemme i Danmark hos jer. Nemlig Gudenåplanen. Jeg har med stor interesse fulgt med i projektet om at genskabe Gudenåen og Randers Fjord til deres oprindelige form samt udtage 100.000 hektar lavbundsjord til gavn for borgere, natur og vandmiljø. Det er et meget spændende og ambitiøst projekt, som jeg til fulde støtter op om. Det var også derfor, jeg var glad for at blive inviteret til at deltage til den store præsentation af projektet tilbage i starten af september. Her sad jeg også med i panelet til debatten for at give mit Europæiske perspektiv på projektet.

Gudenåplanen står på skuldrene af flere store lovgivninger, både nationalt og fra EU, der den seneste tid endelig har sat naturen over økonomisk profit. Regeringen præsenterede den grønne trepart, som nu skal ud og virke i virkeligheden. Det er ambitionerne fra den grønne trepart, som Gudenåplanen nu viser, hvordan konkret kan blive til virkelighed.

Men også i EU har vi præsenteret lovgivning, der forpligter medlemslandende på at prioritere naturen. Både naturgenopretningsloven og vandrammedirektivet sætter standarder, som de 27 lande i EU er nødt til at leve op til. Når Gudenåplanen bliver ført ud i virkeligheden, kan det være et vigtigt skridt på vejen til, at Danmark overholder de aftaler, vi har forpligtet os til.

Niels Fuglsang i debatpanelet på Gudenåkonferencen. Her ved siden af SF's Marianne Bigum. Foto: Per Bille.

I kan være stolte af jeres politikere for at tage denne opgave seriøst og på deres skuldre. Nu skal de store ambitioner understøttes af konkrete handlinger. Der skal findes finansiering, både national og international. Naturen og klimaet har brug for hjælp, hellere i dag end i morgen. Jeg ser frem til at følge processen og som repræsentant i EU-systemet gøre, hvad jeg kan for at bakke op om projektet.

Danmarks nye EU-kommissær

Næste konkrete opgave her fra Bruxelles bliver høringerne af de nominerede EU-Kommissærer - herunder Danmarks egen Dan Jørgensen, som forhåbentligt bliver godkendt af Europa-Parlamentet til at blive EU's nye energi- og boligkommissær. Jeg er sikker på, at Dan kommer til at klare det super godt til høringerne. Der er får som ham med så stor indsigt og erfaring på det grønne område internationalt og jeg ser frem til det fortsatte samarbejde med ham hernede.

Endnu en gang tak for støtten til jer alle. Jeg holder jer opdateret om mit arbejde hernede og følger spændt med i det store arbejde, der foregår hjemme hos jer. Lad os sammen fortsætte med at kæmpe for vores fælles rød-grønne sag.

De bedste hilsner
Niels Fuglsang

Nye arbejdspladser til Randers

Af John Degn
Redaktionsudvalget

I begyndelsen af oktober blev første spadestik taget til GLS´ nye distributionscenter i Randers. Helt præcist på Metervej i Sdr. Borup i nærheden af bl.a. Toppac, Sekura og Saxe.

Byggeriet bliver på 3.750 kvadratmeter og vil skabe 150-200 arbejdspladser – og i løbet af nogle år sandsynligvis flere. Centret tages i brug næste år.

"Velkommen til – dejligt med nye arbejdspladser i Randers Kommune", siger borgmester Torben Hansen.

Fra venstre ses Henrik Nyegaard, Director Operations i GLS Denmark, Torben Hansen, Steen Ravnsbæk Kristensen, Managing Director i GLS Denmark og Kim Harkjær, Salgs- og markedschef i pakkedistributørens totalentreprenør Gråkjær. Foto: GLS.

SOCIALDEMOKRATIET
RANDERS SYD-KRONJYLLAND

indbyder til

SOLHVERVS-FEST

Søndag den 8. december
kl. 14.00

i Voruphuset, Lønstrupvej 10, 8940 Randers SV

Du og din familie indbydes til vores traditionsrige solhvervsfest.

Program:

Kl. 14.00-14.10: Velkomst
Kl. 14.10-14.40: Underholdning
Kl. 14.40-15.30: Kaffe, boller og lagkage. Pris kr. 40.
Kl. 15.30-17.00: Vi spiller julebanko

Vi sælger lotteri med flotte præmier. Der kan købes øl og vand.

Af hensyn til bagning af brød er tilmelding nødvendig

senest tirsdag den 3. december

Tilmelding til: Torben Petersen 2442 9640 eller elto@petersen.mail.dk

Der vil være en egenbetaling for kaffe og brød på kr. 40,- pr. person, som ved tilmeldingen overføres via MobilPay: box11318 Tekst: SOL eller via Kontonr.: 5395 7778593.

Alle er velkomne!

Arrangør:
Socialdemokratiet
Randers Syd-Kronjylland

SOCIALDEMOKRATIET
NØRHALD-HAVNDAL

inviterer til smørrebrød og historier om, hvordan havnen i Udbyhøj har udviklet sig gennem tiden.

Alle er velkomne!

Læs mere side 10

”Det er vigtigt for demokratiet, at vi bliver ved med at være en mangfoldig flok, der sidder byrådet”

Af Henning Mondrup Pedersen
Redaktionsudvalget

Pia Moldt er tidligt på benene om morgenen og i weekenderne for at kunne nå både jobbet som leder af pædagoguddannelsen i Randers og forberedelserne til møderne i forbindelse med byrådsarbejdet. Den senere tid har hun dog været noget underdrejet på grund af en brækket ankel. Privatfoto.

Hvad arbejder du med til daglig?

– Siden januar 2013 har jeg været leder af Pædagoguddannelsen i Randers. Der er 5 forskellige uddannelser på VIA Randers, hvor jeg også er campusleder, så jeg har begge funktioner.

Inden jeg kom til VIA, arbejdede jeg i 10 år på sundhedsområdet i bl.a. Nordjyllands Amt og i Norddjurs Kommune, hvor jeg var sundhedschef. Min store dreng kom på efterskole, og da jeg første gang kom ind på skolen og mødte alle de unge mennesker, tænkte jeg, at jeg gerne vil arbejde med unge og uddannelse. Samtidig med det kunne jeg se VIA Randers blive bygget, så da der kom en ledig stilling, søgte jeg den.

Som ung arbejdede jeg selv med pædagogik i både vuggestue, børnehave og SFO. Jeg er meget glad for mit arbejde, og det giver super god mening at arbejde i Randers, hvor jeg også kender institutionerne og har et rigtig godt netværk.

Hvad har du fået ud af at være byrådsmedlem?

– Jeg er næstformand i Børne- og Familieudvalget, så det ligger tæt op ad mit nuværende arbejdsområde. Jeg er også næstformand for Sundheds- Idræts- og Kulturudvalget, hvor jeg da mine børn var små kom meget i idrætsverdenen som fodbold- og håndboldtræner, så jeg kender foreningsverdenen, og fra mit tidligere arbejde kender jeg også sundhedsområdet. Ift. omsorgsudvalget har jeg tidligere været hjemmehjælper og arbejdet administrativt med området.

Det gør det lettere at balancere, at det ikke er to vidt forskellige verdener – arbejde og politik.

Hvordan og hvorfor gik du ind i politik?

– Jeg startede i politik, da mine børn var små i den gamle Purhus Kommune. Jeg kommer fra et socialdemokratisk hjem, hvor vi diskuterede meget politik, så de socialdemokratiske kerneværdier har altid været vigtige. Områder som foreningsarbejde, børn, unge og ældre og i det hele taget velfærd og sundhed har altid været vigtige politiske temaer for mig.

Med tre små børn var det ift. det politiske en fordel, at Purhus var en mindre kommune, og jeg havde stor motivation for at gøre en forskel. Jeg var i forvejen aktiv i lokalsamfundet både i idrætsforeningen og i mine børns børnehaves bestyrelse.

Det var overvældende at se plakaterne med mig første gang – man skal vænne sig til at se sine plakater i lygtepælene. Uanset hvad man foretager sig, bliver man set på som politiker, det er sådan folk opfatter en. I Randers Kommune har jeg været 1. suppleant i en periode og blev valgt ind fra 2017.

Det har været meget spændende at være med. Jeg kender mange mennesker i hele kommunen, og jeg mener, at vi som politikere skal tage ansvar for hele kommunen og dens udvikling. Selvom Socialdemokratiet er det største parti i Randers Kommune, så kommer man ingen vegne, hvis ikke man vil lave kompromiser.

Hvordan finder man en balance mellem arbejdsliv, familieliv og politik?

– Det hjælper mig at jeg er morgenmenneske så jeg står altid tidligt op. Man kommer ikke sovende til det, når man har fuldtidsarbejde og samtidig er i politik, skal man regne med, at man skal bestille noget. Det kan også godt lade sig gøre, fordi mange af møderne er efter kl. 16. Jeg står tidligt op i weekenden og begynder at forberede mig til møderne i den kommende uge.

Det er godt, at vi har et arbejde ved siden af, så vi ikke bliver virkelighedsfjerne. Det giver styrke, at man har en kommunalbestyrelse, hvor forskellige erhverv er repræsenteret. Mine børn er flyttet hjemmefra nu, men med små børn kan man som mor godt få dårlig samvittighed over, at man er mere væk hjemmefra. Jeg havde ikke så travlt med det politiske, da de var små, da Purhus var en mindre Kommune, og der var ikke så mange møder som nu. Det kræver god organisering på hjemmefronten, men min mand var meget indstillet på at tage tingene derhjemme. Når jeg var til møder lavede de nogle andre hyggelige ting, end når jeg også var hjemme, og det er jo også godt for børnene at deres far engagerer sig i familielivet.

Selvom det er noget andet i dag med voksne børn, så kan min familie godt synes jeg har travlt, men jeg prioriterer familielivet når jeg har fri.

Hvordan fører man sin første valgkamp?

– Hvis man har lyst til at stille op, skal man kaste sig ud i det, men man skal være opmærksom på, at man får travlt. Det er interessen og viljen, der skal drive det. Det er vigtigt for demokratiet, at vi bliver ved med at være en mangfoldig flok, der sidder i byrådet.

Var der forskel på Purhus valgkamp og Randers valgkamp?

– Dengang var vi slet ikke digitale på samme måde som i dag, så jeg skrev mange indlæg og artikler. Det var mere baseret på vælgermøder. Fordi jeg var engageret i lokalsamfundet og gerne ville arbejde for ordentlige forhold mødte jeg god opbakning de forskellige steder. Jeg var meget ude og snakke med folk.

Det synes jeg også jeg gør nu, men i dag er det langt mere digitalt. Jeg lægger ikke noget på Facebook hele tiden – og jeg synes, man skal ud at møde mennesker og høre hvad der rører sig. Selvom man som politiker ikke kommer udenom de sociale medier, så ændrer det ikke på, at man skal huske at snakke med folk og lytte til dem.

Meget i valgkampen er også ligesom før – f.eks. skriver jeg stadigvæk artikler og indlæg og laver valgfolder mv.

Som politiker bliver man en mere offentlig person – og man bliver set som politiker, så på den måde smelter ens private personlighed sammen med den offentlige.

SAMs nye bålhytte er doneret af Nordea-fonden. Fra venstre: Allan Madsen (koordinator), Preben (frivillig), Marie Szwed (frivillig), Michael og Flemming (brugere) og Preben (tømrermester på Tradium). Foto: Jan Szwed.

Mette Frederiksen nævnte de udsatte i åbningstalen i Folketinget

Af Marie Szwed
Frivillig i SAM-foreningen

Mette gav udtryk for, at der skulle sættes fokus på de udsatte i Danmark. Da jeg hørte talen, blev jeg overrasket, jeg mener nemlig ikke at har hørt dem omtalt på denne måde før.

Jeg mener også, hun kom med nogle eksempler på hvem, og hvordan det kunne gøres. Straks faldt det mig ind, at her kunne vi nævne SAM i Randers.

SAM-foreningen er et mødested for de udsatte, et sted hvor man kan komme uden medlemskort og frit deltage i de aktiviteter, der foregår i løbet af ugen.

Arbejdet med tilrettelæggelsen bliver udført af to koordinatorer, der er lønnede, og en lille flok frivillige, som også deltager på de forskellige hold med, hvad de kan hjælpe med i dagligdagen.

Vi har en kolonihave, som er vores eneste faste mødested hver mandag eftermiddag, hvor vi hygger med kaffe og kage og kan få grønsager med hjem gratis.

Ugentlige aktiviteter

Jeg vil lige nævne, hvad man ellers kan deltage i i løbet af ugen: varmtvands-svømning mandag og tirsdag, hvor der er mulighed massage.

Onsdag er der petanque i Tøjhushaven eller om vinteren på huset Tværs.

Torsdag er vi i Water and Wellness til cirkeltræning og træning på maskinerne. Senere er der banesvømning og vandpolo.

Fredag er der bowling på Mariagervej og et ridehold i Hammel. Ud over det er der ture til steder, som vores brugere har ønsket.

Som en familie

De, der kommer hos os, kommer af mange grunde, men vi giver dem mulighed for at møde nye mennesker og derigennem få nye venner. Vi har ca. 250 personer, der kommer på skift på de forskellige hold i løbet af en uge.

For nogle er SAM som en familie og møder op til flere ting i løbet af ugen. Nogle kommer videre, og nogle bliver i SAM, men glemmer ikke de gode tider, vi havde, og kommer med stor glæde for at sige hej.

Det glæder både mig og min mand, Jan, at være frivillige i SAM de sidste 5 år og hjælpe de mest udsatte her i byen.

Nu håber jeg, at Mettes ord om at støtte de udsatte også kommer til at vise sig for os på gulvet.

Vi kæmper en kamp for at overleve.

Byrådsarbejdet har givet gode resultater

Af John Degn
Redaktionsudvalget

"Det var en overvindelse, men der er jo ikke nogen vej uden om. Og det er ikke så farligt, når man først er i gang", siger Christian Engelbrecht Pedersen om at føre valgkamp for sig selv. Foto: Jan Szwed

Ved sidste kommunalvalg stillede Christian Engelbrecht Pedersen op til byrådet for første gang. Det har han på ingen måde fortrudt.

Op til sidste valg var han formand for partiforeningen i Langå, og egentlig havde han tænkt sig at fortsætte med det. At arbejde i baggrunden og ikke være en eksponeret offentlig person.

"Vores mangeårige byrådsmedlem i Langå havde valgt ikke at genopstille, så vi var på udkig efter en ny kandidat. Vi spurgte flere medlemmer, men ingen af dem havde rigtig lyst. Og undervejs i arbejdet fik jeg lysten til selv at prøve, og det fik jeg opbakning til. Det endte med, at jeg fik 439 personlige stemmer og blev valgt ind som den næstsidste i den socialdemokratiske gruppe", fortæller Christian Engelbrecht Pedersen.

En ny oplevelse

Efter at have ført adskillige valgkampe for andre skulle han nu selv frem i forreste række. Ud at promovere sig selv.

"Det var en overvindelse, men der er jo ikke nogen vej uden om. Og det er ikke så farligt, når man først er i gang", siger Christian Engelbrecht Pedersen.

Han begyndte med at lave en Facebook-side, hvor han beskrev sine mål med at komme i byrådet. På siden kunne man også se, hvor man kunne møde ham til en politisk snak.

"I begyndelsen kunne jeg godt lide, at vi var to kandidater sammen til gadekampagner, men efterhånden tog jeg ud alene. Hver dag efter arbejde tog jeg mit klapbord med og fandt et sted i byen, hvor jeg kunne møde folk. Det var en rigtig positiv oplevelse – man kan være nervøs for, at nogen vil være grov over for en, men folk var virkelig søde, og jeg blev kun venligt mødt", fortæller Christian Engelbrecht Pedersen.

Mange arbejdstimer

Inden sit kandidatur havde han haft grundige overvejelser om livet som byrådsmedlem. Bl.a. om de mange timer byrådsarbejdet kræver.

"Arbejdsmængden er helt som forventet rigtig stor. Også fordi jeg har et fuldtidsjob samtidig", siger Christian Engelbrecht Pedersen, der arbejder som politiassistent på politistationen i Randers.

Som fraskilt med delebørn har han en ekstra opgave i at få logistikken til at hænge sammen.

"De møder, jeg selv kan planlægge, lægger jeg i ugerne uden børn. Skoleferier og almindelige fridage er også fri for møder, men engang imellem har jeg brug for hjælp til børnene for at få det hele til at hænge sammen", siger Christian Engelbrecht Pedersen.

Han anslår, at han i gennemsnit bruger 20 timer om ugen på byrådsarbejdet.

Gode resultater i den første periode

De mange timers indsats har ikke været forgæves. Christian Engelbrecht Pedersen stillede op til valget med forskellige mærkesager, og dem har han leveret på.

"Jeg ville arbejde for at bevare vores stationsbygning i Langå, som stod til at blive revet ned. Det lykkedes at redde den. Så ville jeg arbejde for skovrejsning, og det er vi kommet i gang med. Vores første klimaskov ligger her ved Langå", siger Christian Engelbrecht Pedersen, som også fremhæver arbejdet med trafiksikkerhed og sikre skoleveje fra sin første byrådsperiode.

SOCIALDEMOKRATIET
I RANDERS KOMMUNE

Mandag den 13. januar 2025
er der ekstraordinær generalforsamling med godkendelse af kandidatlisten til kommunalvalget den 18. november 2025

Mandag den 24. marts 2025
er der ordinær generalforsamling

For at deltage i generalforsamlingerne skal du være medlem i en af de fire partiforeninger i Randers Kommune

VI ER **SPECIALISTER** I VOKSENUNDERVISNING

TID TIL EN OPDATERING

I DANSK
ORDBLINDEUNDERVISNING
MATEMATIK
ELLER IT?

RING OG FÅ EN SNAK.
KURSERNE ER GRATIS OG VI HAR LØBENDE OPTAG

daghøjskolen(i)randers
Niels Brocks Gade 2 8900 86 43 20 00 (08:00 – 15:00)

Nyt fra partiforeninger og kredse

SOCIALDEMOKRATIET
NØRHALD-HAVNDAL

inviterer til smørrebrød og historier om, hvordan havnen i Udbyhøj har udviklet sig gennem tiden.

Mandag den 4. november
kl. 18.30
i det maritime aktivitetshus
på havnen i Udbyhøj

Kim Møller, frivillig ildsjæl i Udbyhøj, og Poul Torpe, tidligere kommunalbestyrelsesmedlem i Nørhald Kommune, fortæller om udviklingen af havnen.

Af hensyn til forplejning er tilmelding nødvendig til
Mikael Thorsen
på mikael.thorsen@gmail.com
senest den 31. oktober

Alle er velkomne!

Venlig hilsen
bestyrelsen

SOCIALDEMOKRATIET
RANDERS NORD

Mandag den 17. februar 2025

er der ordinær generalforsamling i Socialdemokratiet Partiforening Randers Nord.
Der er spisning fra kl. 18.00
og generalforsamlingen starter kl. 18.30.
Du tilmelder dig her:
https://soc-rds.nemtilmeld.dk/42/
Generalforsamlingen afvikles i Fritidscenteret

SOCIALDEMOKRATIET
RANDERS NORDKREDSEN

Mandag den 3. marts 2025

er der ordinær generalforsamling i Socialdemokratiet Randers Nordkredsen.
Der vil være spisning fra kl. 17.30.
Generalforsamlingen starter kl. 18.00.
Tilmelding til spisning skal ske
senest d. 26. februar til Michele Offenbach Holm på
e-mail: michelehundborg@outlook.com
Generalforsamlingen afvikles i Fritidscenteret.

Kongres 2024

Af Simon Nielsen
Formand for Socialdemokratiet
Randers Sydkreds

Weekenden uge 37 havde jeg min debut som delegeret til kongressen i Aalborg.

Vi var en fin delegation af sted fra Randers, som havde forberedt os på ændringsforslagene til partiloven.

Lørdag gik med bl.a. musik fra Carl Emil Petersen og fine taler og oplæg.

Der blev netværket, besøgt stande, og om aftenen var der spisning, sang og musik samt et indlæg af Smadremanden fra Otterup.

Dobbeltmandater

Det meste af søndag gik med partiloven.

Her måtte jeg selv på talerstolen, for at tale imod forslaget om tilladelse til dobbeltmandater.

Mine betragtninger bunder i mine erfaringer som arbejdsmiljø-repræsentant, og her har jeg i alle årene oplevet, at mange har et meget afslappet forhold til lovgivningen omkring maximal arbejdstid, hviletid og fridøgn.

Nogle argumenter omkring ændringsforslaget gik på, at det skal kunne aftales lokalt, om man kan varetage mere end et fuldtidsjob.

Det er jeg slet ikke enig i.

I det virkelige liv er disse forhold ikke bare forslag, men lov, da al erfaring siger at; hvis vi skal passe på folk, er det ikke optimalt at lade det være op til lokal forhandling, hvorvidt folk må arbejde sig selv ihjel. Det er der overraskende mange der gerne vil.

Simon Nielsen var på talerstalen til partikongressen i september.
Foto: Michele Offenbach.

Politikere er, som flest, passionerede folk, optimistiske omkring deres kalender og ivrige efter at sidde med ved bordet, det skal de roses for.

Når så vi er færdige med at rose, skal vi som bagland insisterer på at de har bæredygtige arbejdsvilkår og mulighed for helhjertet at repræsentere os i Folketing, EU, region og Byråd.

Forslagsændringen fandt ikke 2/3-deles opbakning og faldt, dog blev det vedtaget, at man lokalt kan give tilladelse til to deltidshverv (region og byråd).

KV og RV 2025

Til næste år er der valg til region og byråd, og den bedste måde at forebygge dobbeltmandate, er at stille op.

Så har du en politiker i maven, som prøver på af komme ud, så lad os høre fra dig.

Nyt fra Nørreådalens landskabsråd og bestyrelsen for Nationalpark Fussingø

Af Karen Lagoni, (S)
Næstformand for erhvervs- og planudvalget og medlem af miljø- og teknik- og omsorgsudvalget
Næstformand for Gudenåkomitéen og for Nørreådalens Landskabsråd
Medlem af bestyrelsen for Naturnationalpark Fussingø

Nørreådalens landskabsråd

Vi hører hver gang nyt fra de arbejdsgrupper, rådet har nedsat. Denne gang blev vi orienteret om storke-projektet, som vi alle sammen forventer os meget af. Målet er, at storkene skal vende tilbage til Nørreådalen inden for nærmeste fremtid. Dette projekt vil jeg senere fortælle om.

Vi har i landskabsrådet haft seminar om at blive Danmarks første landskabsobservatorie.

Nørreådalen søges oprettet som Danmarks første "landskabsobservatorie" under den Europæiske Landskabskonvention. Landskabsobservatoriet skal bidrage til at understøtte landskabsrådets faglige arbejde og rådgive byrådene og landskabsrådet. Observatoriet sammensættes af forskere fra Københavns og Aarhus universiteter, repræsentanter for landskabsrådet, de deltagende kommuner og Naturstyrelsen.

På seminariet var bl.a. oplæg om økosystemtjenester ved Sara Iversen, AU Foulum og om landskabsobservatorier; baggrund, praksis og eksempler ved Claudia Cassatella, Torino Polytechnic, Italien. Vi sluttede af med at høre om, hvilke betingelser og forudsætninger, der er for biodiversitet i Nørreådalen.

I kan læse mere og følge alle de ting, der allerede er gang i på:

https://viborg.dk/demokrati-og-indflydelse/udvikling-og-planer/udvikling/vi-udvikler-natur-og-klimaprojekter/noerreaadalens-fremtid/noerreaadalens-landskabsraad/
og **https://naturstyrelsen.dk/media/ucefzzpq/noerreaadalen_lokal_strategi_oe.pdf**

Nationalpark Fussingø

Jeg sidder som repræsentant for Randers Byråd, udpeget af Miljøministeriet.

Bestyrelsen har været til en konference, der handlede om de kommende nationalparker. Indledningsvist med baggrund i bestyrelseskonferencen blev rammerne præciseret for naturnationalparkbestyrelserne. Bestyrelsen har ikke forvaltningskompetence over naturnationalparken. Naturstyrelsen har det faglige og økonomiske ansvar for etablering og drift af naturnationalparkerne. Dvs. bestyrelserne har ikke har et ansvar, men bestyrelsen kan inden for lovgivningens rammer give input til Naturstyrelsen om forvaltningen i naturnationalparken og kan inddrages i en række beslutninger vedrørende forvaltningen.

Bestyrelsen var inddelt i grupper, som drøftede bestyrelseskonferencen. Gruppearbejdet afledte følgende input til nærmere undersøgelser:

1: Hvad definerer en stillezone? Hvilke stillezoner er der planlagt i NNP Fussingø?
2: Hvordan påvirker stillezonerne friluftslivet og de store planteædere, der sættes ud?
3: Monitering af biodiversitet/arter.
4: Hvad er effekten af ådsler på biodiversiteten og hvilke muligheder er der ift. lovgivning?
5: Evt. ekskursioner til andre NNP'er.
6:Tryghed/sikkerhed i forhold til dyrene.
7: God skiltning/information.

Afgørelse fra Planklagenævnet:

Uffe Strandby informerede bestyrelsen om, at Planklagenævnet har truffet en afgørelse i klagesagen om "Randers Kommunes landzonetilladelse til etablering af hegn og sideanlæg til Naturnationalpark Fussingø, samt afgørelse om, at færiste ikke kræver landzonetilladelse".

Planklagenævnet har den 26/9-2024 stadfæstet afgørelsen, hvilket betyder, at kommunens afgørelse gælder.

Status på tidsplan

Uffe Strandby nævnte, at alle myndighedsgodkendelser nu er på plads, hvilket betyder, at arbejdet med hegnsopsætning kan starte. Slut oktober eller start november 2024 vil arbejdet med skovning af hegnslinje starte. Naturstyrelsen vil på næste bestyrelsesmøde kunne give en mere detaljeret plan for de efterfølgende faser med opsætning af hegn, færiste og flydespærringer.

Til slut foreslog Formanden Katrine Fruelund at vi udvidede møderne med en halv time. Formanden nævnte også, at bestyrelsen har mulighed for at forelægge holdninger/synspunkter direkte til ministeren, hvis dette vurderes nødvendigt.

Nyt fra partiforeninger og kredse

Kære medlem

Torsdag den 7. november
kl. 19-21

inviteres du til debatmøde om Socialdemokratiets udlændingepolitik. Udlændingepolitikken er et vigtigt politisk emne, der stadig fylder meget hos både vælgerne og i den offentlige debat.

Formålet med mødet er at give input til folketingsgruppen, som de kan tage med videre i deres arbejde med partiets udlændingepolitik.

Mødet finder sted i gymnastiksalen
på Østervangsskolen,
Dronningborg Boulevard 33

Vi er glade for at kunne byde folketingsmedlem Malte Larsen velkommen ved mødet. Malte vil præsentere lidt fakta om udlændingeområdet og lægge op til debat. Vi opfordrer alle medlemmer til at deltage aktivt i debatten og bidrage med deres synspunkter og idéer.

Debatmøde om
udlændingepolitik
med Malte Larsen

Mødet er en unik mulighed for at engagere sig i den politiske proces og være med til at forme vores udlændingepolitik i partiet. Vi opfordrer derfor alle medlemmer til at møde op og deltage i denne vigtige diskussion.

Tilmelding til mødet skal ske
senest den 1. november 2024
via SMS til 49 40 63 64.

Hvis du har spørgsmål eller brug for yderligere information, er du velkommen til at kontakte Simon Nielsen på simonkjaersgaardnielsen@gmail.com eller på tlf. 49 40 63 64.

Vi ser frem til at se jer til en inspirerende og livlig debat!

Med venlig hilsen
Michele Offenbach Holm
Kredsformand,
Randers Nordkredsen

Med venlig hilsen
Simon Nielsen
Kredsformand,
Randers Sydkreds

SOCIALDEMOKRATIET RANDERS NORD **Arrangementer efterår 2024**

Virksomhedsbesøg: Langvang
6. november 2024 kl. 18.30

Et af landets bedste atletikanlæg er Langvang atletik- & multihal. Her er et af de få indendørs atletikanlæg i Danmark, som er velegnet til eksempelvis forskellige former for løbelege, udholdenheds-sprint- og intervalløb, funktionel styrketræning. I idrætscenteret er der også mulighed for at dyrke: Amerikansk fodbold, BMX, boksning, brydning, fodbold, kampsport, senior krolf og styrkeløft.

Aftenen byder på rundvisning og politisk debat om idrætten i Randers Kommune.

Vi byder på en øl eller vand samt en snitte.

Du tilmelder dig her:
https://soc-rds.nemtilmeld.dk/32/
Kr. 50,- pr. deltager

Alle er velkomne!

Debataften
i Randers Sundhedscenter om sundhedsklyngen
21. november 2024 kl. 19.00

Regionsrådsmedlem Henrik Gottlieb Hansen og Syddjurs' borgmester, Michael Stegger Jensen, har et oplæg om sundhedsklyngen.

Sundhedsklyngerne er en organisering, hvor regionen, hospitaler, kommuner og almen praksis i fællesskab skal samarbejde om at sikre den bedst mulige behandling af de patienter, de er fælles om.

Der bliver god tid til at stille spørgsmål og debattere om emnet.

Du tilmelder dig her:
https://soc-rds.nemtilmeld.dk/36/

Alle er velkomne!

SOCIALDEMOKRATIET
RANDERS SYD-KRONJYLLAND

Indbyder til
politisk møde med
gule ærter i

VORUPHUSET
FRITID IDRÆT KULTUR

Musiklokalet, Lønstrupvej 10,
8940 Randers SØ

Mandag den 4. november kl.
18.00
(Vi serverer gule ærter eller frikadeller med kartoffelsalat fra kl. 18.00)

Fra ca. kl. 18.45 er der oplæg til
politisk debat fra:

1. **Byrådet:**
   Borgmester Torben Hansen
   Partiforeningens byrådsmedlemmer
2. **EU-Parlamentet:**
   EP-medlem Niels Fuglsang
3. **Regionsrådet:**
   Regionsmedlem Gitte Færgemann
4. **Folketinget:**
   Folketingskandidat

Af hensyn til spisningen er tilmelding nødvendig senest

tirsdag den 29. oktober

Samtidig vil vi gerne vide, om du og dem, du evt. følges med, vil spise gule ærter eller frikadeller.

Tilmelding til:
Torben Petersen 2442 9640
eller elto@petersen.mail.dk

Vel mødt
Bestyrelsen

Julefrokost for medlemmer

2. december 2024 kl. 18-21

Traditionen tro siger vi tak for året med en julefrokost.
Der bliver selvfølgelig lidt godt at spise, ligesom der bliver budt på politisk "underholdning".
Med i prisen følger også en øl eller en vand.

Du tilmelder dig her:
https://soc-rds.nemtilmeld.dk/34/
Kr. 150,- pr. deltager

Julefrokosten er for medlemmer med ledsager.

Fra verdenshavet til Randers Fjord

Det står ikke godt til med demokratiet på verdensplan. Der bliver stadig flere autoritære regimer ...

Af Ib Møller Pedersen
Redaktionsudvalget

Socialdemokraten Randers har i de sidste foregående måneder beskæftiget sig med globale valg i 2024. Aldrig har der været så mange valg i verden som i år.

Under de bedste forhåndenværende omstændigheder har valgene fundet sted i lande, hvor regeringerne eller de styrende er valgt af folket og på en eller anden måde er lydhøre og ansvarlige over for folkets vilje.

Under andre, ofte mindre behagelige omstændigheder, repræsenterer det styrende regime måske kun et enkelt dominerende partis vilje, en etnisk gruppe, en militær junta eller en enkelt leders magt. Sådanne autoritære styreformer bliver der stadig flere af i verden.

Autoritære regimer, der undertrykker deres befolkninger, indskrænker ytrings-, forsamlings-, og organisationsfriheden. Det er i hvert fald konklusionen i en analyse fra foråret 2024 udarbejdet af den anerkendte tyske fond, Bertellsman Stiftung.

I forordet til analysen står der således, at ”Demokratier fortsætter med at miste terræn på verdensplan. På intet tidspunkt i de seneste 20 år har så få stater været regeret demokratisk som i dag”.

Analysen konkluderer, at af de 137 lande, som er en del af undersøgelsen, betegnes kun 63 lande som demokratier.

De fleste – 74 lande – falder under kategorien autokratier med bl.a. Tunesien som et af de nyeste lande i denne kategori.

Defekte demokratier

Bertellsman Stiftungs undersøgelse viser, at der er tilbagegang på alle parametre, der måles på; alt fra frie og fair valg, forsamlings-og ytringsfrihed og adskillelse af magt mellem institutioner. Der er også kommet flere korrupte magthavere og flere regeringer, der bryder valgløfter.

Alene de seneste to år er valghandlinger i 25 af de undersøgte lande blevet mindre fair og frie, og mere end 70 % af de lande, der betegnes som demokratiske, tilhører nu kategorien ”defekte demokratier”.

Bertellsman Stiftungs undersøgelse omhandler som sagt 137 lande, og vestlige demokratier såsom Danmark, USA, Frankrig og Storbritanien er ikke en del af undersøgelsen.

Tirsdag den 5. november 2024 er der præsidentvalg i USA, og med en stormagt, der er mere splittet end i mange år, bliver det spændende at se, hvordan demokratiet klarer sig her.

Klyngehuset Kronjylland

Af Anne Hjortshøj (S)
Formand for landdistrikts-udvalget

Den 11. oktober blev landsbyklyngen Kronjyllands nye mødested – Klyngehuset Kronjylland i Albæk – indviet.

Det kan næsten ikke forestilles, at der for blot ét år siden stod et gammelt klubhus og arealet omkring klubhuset var helt flad med græsplæne. I dag har området fået helt andet udtryk og en helt ny funktion: Det gamle klubhus er blevet erstattet af et moderne mødested bygget i træ i et indbydende design og i en kvalitet, der bare er wow.

De flade græsplæner er blevet ombygget til et mere varierende landskab med masser af biodiversitet og klimatilpasning.

Anne Hjortshøj holdt tale ved indvielsen og overrakte Bent Eriksen fra Albæk Forsamlingshus- og Borgerforening 13 nøgler med hver sin nøglering, hvor der er indgraveret navn på de 13 landsbyer i landsbyklyngen. Fotos: Marie og Jan Szwed.

Klyngehuset er et mødested for beboerne i landsbyklyngen Kronjylland. Et sted, der kan få deres samarbejde og fællesskab til at vokse endnu mere. Beliggende på kanten af bakkedraget og langs Randers Fjord bliver Klyngehuset også en støttefacilitet for Naturpark Randers Fjord.

Det er faciliteter, der kan bruges af naturelskere, vandrere og motionister. Det kan være folk fra lokalområdet, men det kan også være borgere fra Randers. Bybussen holder lige uden for døren, og Klyngehuset er derfor også et tilbud til alle borgere om at komme ud og opleve vores landsbyer, natur og fjord.

Klyngehuset er et projekt, jeg er utrolig glad for, at vi kunne støtte i landdistriktsudvalget. Og jeg er glad for, at vi nu er nået dertil, hvor huset er bygget færdigt og kan tages i brug.

Med det her projekt er der skabt nye rammer for fremtidens landsby og mødested. Her er plads til at nye fritidsaktiviteter kan spire frem, og nye møder mellem mennesker kan opstå.

De bedste projekter bliver lavet i et samarbejde og i et partnerskab, hvor flere deler en fælles vision og engagerer sig. Det her flotte resultat her ved Klyngehuset var man aldrig nået frem til uden et godt samarbejde og engagement fra frivillige, kommune og fonde

Fødevareforbundet NNF
Østjylland
Havnen 13 · 8700 Horsens
Dusager 16 · 8200 Århus N
Vi skal leve af gode danske fødevarer
nnf.dk
facebook.com/nnf.dk
Fødevare forbundet NNF Østjylland

3F Randers
Faglige grupper
• Industri
• Bygge-Anlæg og GLS
• Transport
• Service
Tlf. 70 300 936
Åbningstider faglig afdeling og A-kassen:
Mandag: 8.30 - 16.00
Tirsdag: 8.30 - 16.00
Onsdag: 8.30 - 16.00
Torsdag: 8.30 - 17.00
Fredag: 8.30 - 12.00
Tronholmen 9 • 8960 Randers SØ • www.3f-randers.dk

Næste nummer af
Socialdemokraten Randers
udkommer 4. december 2024
Deadline for indlæg
20. november 2024

soc-randers.dk